

THE GHOST OF BOSTON

FERDINANDO FREGA

XIPOKO XA BOSTON

THE SYSTEM · 12

Loko u vulavula hi malembe mambirhi yo hetelela ya vutomi bya wena, a wu tlheleli ntsena eku sunguleni ni le makumu. U hlamusela ndhawu yo tshoveka laha ku nga riki na ku tlhelela, ku ri ni vumundzuku ntsena, ku fana ni bya mina.

A swi hundzuke kwalomu ka mantra. Nkarhi wun'wana na wun'wana loko munhu a tivutisa leswaku u mani, nhlamulo a yi ta hi ntumbuluko, yi tolovelekile eka vo tala kambe yi twisisiwa hakunene hi vatsongo ntsena.

Ku va munhu loyi ku nga riki na munhu la langutelaka leswaku u kona, kambe u kona. Naswona hi avelana vito rin'we.

Mbhoni yo sungula ya ntiyiso ya vukona byebyo a ku ri n'wana wa mina wa nhwanyana Giorgia, wa malembe ya makume-mbirhi-ni-nharhu, loyi a hanyaka ni ku fa ka xiphemu ka swirho swa le hansi, nyiko ku sukela ku velekiwa leyi vangiweke hi ku velekiwa loku hlweleke na, kumbexana, hi ku pfumala nyingiso lowu eneleke.

Ku hlundzuka ka yena ku hundzuke ntlhontlho wa mina, ku hlundzuka kolokuya loku a ndzi tshame ndzi ku siya esirheni ra manana wa mina kutani endzhaku ndzi ku kuma nakambe eka yena. A nga tshamanga a lahlekeriwa hi nkarhi wo ndzi tlhontlha, wo langutana na mina, wo ndzi byela hinkwaswo hi mahanyelo ya mina leswi a swi n'wi karhata. A kurisiwe hi mana wa yena, wansati wo olova ni la dyondzekeke, ni ku rharhangana loku engetelekeke ka ku va a ri ni digiri ya yunivhesiti a nghanile hi ku helela eswivumbekweni leswi amukelekeke swa vaaki-tiko.

Leswi a ku ri ntolovelo wa vona. A ku ri swona hakunene leswi a ndzi tshame ndzi swi veka etlhelo ndzi swi susa evuton'wini bya mina.

A swi nga pfuni nchumu ku kanetana ni vavasati lavambirhi va ndyangu wa mina. A ndzi nge pfuki ndzi hlurile. Ku nga ri hikuva a va ri ni ntiyiso, kambe hikwalaho ka mahanyelo. A ndzi tshame ndzi rhandza ku hluriwa. A va nga si tshama va swi tiva.

A ku ri vusiku bya Mhawuri lebyi tsindziyelaka. A ndzi tshike swakudya swa nimadyambu, ndlela yin'wana yo tikombisa leswaku a ndzi lawula vuxaka bya le kusuhi ni swakudya, loko mpfumawulo wo tlhava wu ndzi pfuxa.

Ndzi ehleketile leswaku i mbyana, Labrador ya mina ya le Amerika, xihlovo xin'we ntsena lexi twisisekaka xa mpfumawulo wo tano. Kambe a ndzi hoxile.

Loko ndzi fika ekamareni ro dyela, ndzi n'wi vonile a tshamile exitulwini xo tshwuka ni ku n'wayitela ka yena ka hafu.

A ndzi n'wi tiva.

A ku ri Xipoko xa Boston.

U ndzi xewetile a ri etlhelo lerin'wana ra kamara ku fana ni munghana wa khale kutani hi ku hatlisa a vilela hi ku boheka ku endzela Saudi Calabria. Tidigiri ta makume mune na ntlhanu ta Celsius a ti tlurile mpimo hambi ku ri eka yena, naswona ku sindzisiwa ku siya maribuwa yo titimela ya Maine a ku nga n'wi tsakisanga.

U ndzi tsundzuxile hi mintsheketo yinharhu leyi a ndzi yi kandziyisile eka xiyenge xa swa matorha xa Gillettenarrative. “Mulavisisi wa Voko”, ku vula yena, a wu hlekise vatrhi-kulorhi vo

tala va yena, naswona van'wana va vona a va tivutisa leswaku hinkwaswo swi humelele rini.

A ndzi nga lavi ku tsala ndzhawulo, kutani endzhaku ko n'wi tiyisekisa, ndzi n'wi vutisile leswaku i yini lexi n'wi tiseke endlwini ya mina.

«Ndzi tile hi xivangelo xin'wana,» ku hlamula yena.

Muxaka wa ntlhangano a wu nga ri wa moya, wa masalamusi, wa swihundla, wa vukandziyisi, wa vutsari kumbe wa timali. A a nga ri na ntwanano ni munhu eka P&G. A a lava ntsena ku ndzi byela ntsheketo wa mina, ku ndzi hlamusela leswaku ndzi mani, ni ku paluxa xiphemu xa mina lexi a ndzi nga xi tivi.

Ndzi swi vekile erivaleni leswaku loko mbulavulo wu hundzukela eka swa anthropoloji, swa jenealoji kumbe swa gayinekoloji, a ndzi nge hakeli hambisente. A ndzi nge tsarisi eka nchumu. A ndzi nga lavi ku tiva loko ndzi ri wa ntlawa wa vukosi kumbe wa yindlu yin'wana ya khale.

Ku va leswi a ndzi ri swona khale a swi vonaka swi ene.

«Kokwana wa wena wa khale a a ri Mugeorgia,» ku vula yena.

«Vanhu lava khale va hanyaka ni ntshikilelo ni Varhaxiya. Vanhu lava tikeke, lava kongomeke. A hi vatsakeli va nyimpi. I varhandzi va vutomi ntsena.»

«U AMUKELEKILE,» ku hlamula mina. «Sweswi ntsheketo wu sungula ku tsakisa.»

«Hakunene u n'wana wa mbyana wo hlamarisa, Bladefrega,» ku vula xipoko. «Xiphemu xa leswi u swi tsaleke hi masungulo ya wena i ntiyiso. Ntumbuluko wolowo lowu tshamaka wu ku kongomisa. Kambe ndzi lava ku ku byela leswi a wu nge swi koti ku swi tsala hikuva a wu nga swi tivi.»

U kombe eka xitulu xin'wana xo tshwuka.

«Tshama ehansi. A ku na n'anga laha. Hi vambirhi ntsena. A hi languteni kahle kutani hi twisisana ku tlula.»

Ferdinando Frega

Gillette Man ✂